

AANKONDIGINGEN

Het verschil voorbij

Op vrijdag 16 december organiseert de Nederlandse Taalunie samen met het 'Taalunie-Samenwerkingsverband Nederlands als Tweede Taal' de Algemene Conferentie van de Nederlandse taal en Letteren (ACNTL). Centraal staat de relatie tussen het onderwijs Nederlands als moedertaal en als tweede taal. Wat kunnen de twee benaderingen van elkaar leren?

Naast de moedertaal didactiek is met de komst van grote aantallen migranten naar Nederland en Vlaanderen ook een specifieke didactiek voor Nederlands als tweede taal (NT2) tot ontwikkeling gekomen. De beide methoden van lesgeven zijn elk een eigen weg ingeslagen.

De discussie over kerndoelen en eindtermen in het basis- en voortgezet onderwijs heeft een belangrijk inzicht opgeleverd: de huidige schoolpopulatie is zó heterogeen dat niet alle leerlingen in staat zijn aan het einde van de leerplichtige leeftijd op dezelfde wijze dezelfde beheersing van het Nederlands te bereiken.

Om een uitweg te vinden uit de problemen, lijkt integratie het nieuwe toverwoord: de inzichten uit het onderwijs Nederlands als moedertaal en het onderwijs Nederlands als tweede taal moeten gecombineerd en geïntegreerd worden. Daarbij zijn NT2-deskundigen van mening dat NT1-deskundigen heel wat van hen kunnen leren. Op 16 december daagt daarom het NT2-veld het NT1-veld uit om mee te denken over één didactiek voor het onderwijs Nederlands voor alle leerlingen. Kortom, hoe komen we het verschil NT2 en NT1 voorbij?

Tijdens de conferentie wordt ingegaan op de volgende vragen:

- Wat hebben onderzoek en praktijkervaring op het gebied van NT2 en NT1 tot nu toe aan inzichten voor een geïntegreerde aanpak opgeleverd?
- Wat hebben NT2 en NT1 elkaar te bieden?

- Hoe kunnen NT2 en NT1 samen een stap verder komen op de weg naar goed onderwijs Nederlands voor alle leerlingen?
- Wat hebben Nederland en Vlaanderen elkaar op dit vlak te bieden?

In het programma staan twee onderdelen centraal: de leerstofkeuze en de didactiek. In beide gevallen wordt gekeken naar de keuzes die NT2 en NT1 hebben gemaakt en naar de consequenties van die keuzes. Vervolgens zal worden nagegaan welke elementen zich lenen voor een gezamenlijke uitwerking.

De conferentie is bedoeld voor personen die zich in Nederland en Vlaanderen, in het basis- en/of voortgezet onderwijs, op meso- en macro-niveau, bezighouden met onderwijs Nederlandst als moedertaal of als tweede taal. Daarbij wordt gedacht aan onderzoekers, beleidsmakers, begeleiders, methoden-, leerplan- en toetsontwikkelaars, lerarenopleiders, (na)scholers en overkoepelende docentenorganisaties.

De conferentie vindt plaats op 16 december 1994 op de Katholieke Universiteit Brabant in Tilburg. Voor de conferentie kunnen 150 deelnemers worden uitgenodigd. Er zijn geen kosten voor deelname aan verbonden. Wanneer u geïnteresseerd bent in deelname, kunt u dit schriftelijk of per fax kenbaar maken aan het Algemeen Secretariaat van de Nederlandse taalunie: t.a.v. D. Boon, Stadhoudersplantsoen 2, 2517 JL Den Haag, 070: 34 69 548, fax: 070: 36 59 818. Vermeldt u alstublieft het vakgebied waarin u werkzaam bent. Bij het samenstellen van de gastenlijst wordt rekening gehouden met een representatieve afspiegeling van de doelgroep van de conferentie.

Aidan Chambers

Tussen 20 februari en 12 maart zal Aidan Chambers via verschillende opleidingsinstituten en nascholingscursussen in Nederland en Vlaanderen workshops geven over het lezen van Kinderen. Daarin demonstreert hij leraren, docenten, bibliothecarissen en anderen die zich inzetten voor het lezen van kinderen, hoe zij kinderen kunnen helpen meer te genieten en te bgrijpen van de boeken die zij lezen.

Aanleiding voor zijn komst is het verschijnen

van twee boeken (*De Leesomgeving* en *Vertel eens*) bij Querido, waarin Chambers zijn jarenlange ervaring met het lezen van kinderen heeft beschreven.

In de Workshops voor hen die werken met kinderen onder de twaalf wordt aandacht besteedt aan *Lieveling*, *Boterbloem* van Margriet Heymans. Voor hen die werken met kinderen boven twaalf, staat *Jan, mijn vriend* van Peter Pohl centraal. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij het desbetreffende boek van tevoren gelezen hebben. Aan de hand van Mijn botjes zijn bekleed met deftig vel maakt Chambers duidelijk hoe illustraties het lezen beïnvloeden.

De workshops worden georganiseerd door de Stichting ter Bevordering van de Studie van de Kinder- en jeugdliteratuur. De kosten voor deelname aan een workshop bedragen veertig gulden (inclusief het te lezen boek). Voor mer informatie over de workshops en de lokaties kan men terecht bij Toin Duijx, Postbus 17162, 1001 JD Amsterdam. 071: 27 40 78

Taalv'aardig op weg

In opdracht van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen organiseert het projectmanagement Taalbeleid NT2 een aantal conferenties onder de titel *Taalv'aardig op weg* in verschillende regio's. Voor deze conferenties ontvangen alle scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs een uitnodiging.

Na een algemene inleiding worden tijdens het ochtendprogramma van de conferenties de landelijke ontwikkelingen aanzien van Nederlands als tweede taal toegelicht. In het middagedeelte ligt de nadruk meer op regionale produkten en ontwikkelingen. De scholen krijgen vooraf een programaboekje toegesonden met synopsissen van de verschillende workshops en inleidingen. Bij aankomst op de conferentie kunnen de deelnemers zich hiervoor inschrijven.

Deelname aan de conferentie is gratis. Gedeputeerde staten van de ontvangende provincie biedt Koffie, thee en lunch aan.

De conferenties die nog zullen plaatsvinden zijn:

30 november 1994	Assen	(provinciehuis)
25 januari 1995	Groningen	(provinciehuis)
1 februari 1995	Utrecht	

Verder zullen conferenties gehouden worden in Haarlem, Rotterdam, Den Haag, Arnhem en Doetinchem. De data van deze conferenties zijn nog niet bekend.

Voor informatie kunt u terecht bij het KPC, Nini Dubois, 073: 247 247

Nascholing APS Nederlands en Fries 1994-95

AFSLUITING VAN DE BASISVORMING

Een eendaagse conferentie met workshops voor docenten Nederlands die zich willen informeren over wat er moet, mag en kan op het gebied van de afsluiting van de basisvorming.

Het Cito zal informatie geven over de afsluitende toets. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de brochure over afsluitende toetsing Nederlands die in november naar alle scholen voor wordt gestuurd.

- Daarnaast zijn er workshops over de volgende onderwerpen:
- de inhoud van de Cito-toets en de wijze waarop de scores geïnterpreteerd kunnen worden;
- de manieren waarop de kerndoelen en algemene vaardigheidsdoelen getoetst en beoordeeld kunnen worden die niet in de Cito-toets aan de orde komen;
- alternatieve manieren van toetsen en beoordelen bij diverse onderdelen van het vak;
- de mogelijkheden om leerlingen in de lessen Nederlands voor te bereiden op de keuzen die ze kunnen maken voor vervolgstudie en beroepenveld (geïntegreerde keuzebegeleiding).

16 november 1994	Utrecht	VBO-VWO
23 november 1994	Zwolle	VBO-VWO
30 november 1994	Eindhoven	VBO-VWO
7 december 1994	Rotterdam	VBO-VWO
14 december 1994	Utrecht	IVBO/VBO

Tijd: 9.30-16.30 uur

Kosten: f 125,- inclusief map, materiaal en lunch.

NA DE BASISVORMING: AANSLUITING

Een eendaagse conferentie met workshops voor docenten Nederlands die geïnformeerd willen worden over de relatie tussen de basisvorming en het onderwijs dat daarop volgt.

Op de conferentie zal de notitie 'Stand van zaken Profielen en Tweede Fase VO' worden gepresenteerd. Daarin wordt weergegeven welke voorbereidende maatregelen secties moeten treffen voor de leerjaren 3 en 4 van VBO/MAVO en de bovenbouw HAVO/VWO. De deelnemers aan de conferentie ontvangen de notitie.

Naast deze presentatie zijn er workshops over de volgende onderwerpen:

- de aansluiting tussen de basisvorming en de eindexamens op de verschillende niveaus;
- manieren waarop docenten het zelfstandig werken en leren van leerlingen kunnen bevorderen;
- de advisering aan het eind van het tweede leerjaar;
- longitudinaal fictie-onderwijs.

22 februari 1995	Utrecht	VBO-VWO
15 maart 1995	Zwolle	VBO-VWO
22 maart 1995	Eindhoven	VBO-VWO
29 maart 1995	Rotterdam	VBO-VWO
5 april 1995	Utrecht	IVBO/VBO

Tijd: 9.30-16.00 uur

Kosten: f125,- inclusief map, materiaal en lunch.

MAATWERK 'Op sectie- en schoolniveau bediend.' Onder dit motto kunnen secties Nederlands die specifieke wensen hebben, gebruik maken van een scala van activiteiten. Met dit maatwerk is het APS in staat alle schooltypen te bedienen, van IVBO tot en met VWO, zowel smalle als brede scholengemeenschappen.

Maatwerk is ook zeer geschikt voor secties van scholen die een samenwerkingsverband in de regio hebben. Immers contacten met collega's kunnen inspirerend werken en de kosten kunnen worden gedeeld.

In principe is de inhoud geheel vrij naar keuze. Ze wordt vastgesteld in overleg met de gebruikers en de schoolleiding.

Enkele voorbeelden:

- een onderdeel van het elders in deze catalogus beschreven aanbod, aangepast aan eigen, specifieke wensen;
- steun bieden bij het opbouwen van een goed functionerende sectie;

- participeren in een ontwikkeling die op de school in gang wordt gezet;
- hulp bieden bij het realiseren van inhoudelijke, didactische of organisatorische veranderingen in de lessen.

Aan maatwerk gaat een intakegesprek met betrokkenen vooraf. Doel daarvan is een helder beeld te krijgen van de wensen en mogelijkheden van de sectie en de school, en het maken van duidelijke afspraken. Daarna krijgt de school een offerte waarin de afspraken zijn vastgelegd. Na afloop van de activiteit vindt een evaluatiegesprek plaats met de deelnemers.

Kosten: f 800,- per dagdeel, inclusief voorbereidingstijd, reistijd en -kosten begeleider en materiaal.

Nadere informatie bij het APS Informatiepunt Nederlands.

ZO KUNT U DE BAVO INVOEREN Een cursus Nederlands in 5 modules: spreken/luisteren/kijken, schrijven, lezen, taalbeschouwing, fictie. De cursus is bestemd voor docenten en secties Nederlands die willen zorgen voor een gedegen invoering van de basisvorming en dus steviger greep willen krijgen op de nieuwe inhoud van en werkwijzen binnen het vak.

Voor wie niet alle modules wil volgen, bestaat de mogelijkheid een keuze te maken voor een of enkele module(s) waaraan hij/zij of de sectie het meest behoefte heeft.

Het gaat nadrukkelijk niet om theoretische verhandelingen. In de cursus wordt gebruik gemaakt van gegeven lessen en van ervaringen die collega's met het cursusmateriaal in het verleden in een aantal scholen hebben opgedaan. Ook uw eigen inbreng en van die van de andere deelnemers zijn uitgangspunt van bespreking.

Tussen de bijeenkomsten doet u zelf ervaring op in uw eigen klassen aan de hand van een huiswerkopdracht. De ervaringen worden op de volgende cursusmiddag besproken.

N.B. Bij het onderdeel 'leesstrategieën' dat in de module lezen aan de orde komt, gebruiken we de methode *Goed Nederlands* als uitgangspunt.

module 1: 12 oktober, 9 november en
23 november 1994

module 2: 30 november en 14 december 1994,
en 18 januari 1995

module 3: 25 januari, 8 februari en

22 februari 1995

module 4: 15 maart, 29 maart en 19 april 1995

module 5: 10 mei, 24 mei en 7 juni 1995

Tijd: 13.30-16.30 uur, steeds op woensdag

Plaats: Utrecht

Kosten: f 225,- per module van 3 middagen, inclusief materiaal.

MASSAMEDIA BIJ NEDERLANDS: DOEN! Een eendaagse conferentie met terugkommiddag voor docenten Nederlands die in hun lessen meer aandacht willen besteden aan de rol, de functie en het gebruik van massamedia.

Kost het u ook zoveel moeite om zinvolle lessen te geven over 'de maatschappelijke rol die de media spelen in de communicatie'?

Of over 'de karakteristieke eigenschappen van de televisieserie en het krante-artikel'?

Hoe laat je leerlingen ervaren welke technieken door de massamedia worden gebruikt om de luisteraar, lezer of kijker te beïnvloeden?

Op welke manieren kun je de krant in de klas gebruiken, en de tv?

De bedoeling van deze conferentie van anderhalve dag is deze en vergelijkbare vragen systematisch aan de orde te stellen opdat de kerndoelen die betrekking hebben op massamedia verantwoord in de lespraktijk gerealiseerd kunnen worden. De conferentie besteedt veel aandacht aan de organisatorische voorwaarden die nodig zijn om de lessen goed uit te voeren. Tussen beide bijeenkomsten voert u zelf een of meer lessen uit over massamedia. De ervaringen worden op de terugkommiddag besproken.

16 november en

7 december (middag) 1994   Zwolle

25 januari en

1 maart (middag) 1995   Utrecht

5 april en

10 mei (middag) 1995   Eindhoven

Tijd: een dag van 9.30-16.30 uur en een middag van 13.30-16.30 uur

Kosten: f 240,- inclusief materiaal en lunch.

CONFERENTIES COMPUTERGEBRUIK

Onder de noemers en *Doe meer met de computer*

wil het APS beginners en gevorderden op het gebied van de computer in de klas een stapje verder helpen.

Gebruik de computer is een eendaagse conferentie voor docenten Nederlands die zelf de computer nog weinig of niet gebruiken, en dus ook weinig of geen ervaring hebben met het gebruik van de computer in de klas.

26 oktober 1994   Utrecht

9 november 1994   Zwolle

16 november 1994   Eindhoven

Tijd: 9.30-16.30 uur

Kosten: f 150,- inclusief materiaal, boek, brochures en lunch.

Doe meer met de computer is een tweedaagse conferentie en wordt gehouden voor twee doelgroepen:

- Docenten Nederlands in ivbo/vbo die basiskennis hebben van de tekstverwerker (bijvoorbeeld WP 5.1) en enige ervaring hebben met het gebruik van de computer in de klas.

7 december 1994 en 11 januari 1995

Utrecht

15 februari en 15 maart 1995

Zwolle en/of Eindhoven

Tijd: 9.30-16.30 uur, steeds op woensdag

Kosten: f 300,- inclusief materiaal, boek, brochures en lunches.

- Docenten Nederlands in mavo/havo/vwo die basiskennis hebben van de computer als tekstverwerker (WP 5.1) en enige ervaring hebben met het gebruik van de computer in de klas.

18 januari en 8 februari 1995

Utrecht

22 februari en 29 maart 1995

Zwolle en/of Eindhoven

Tijd: 9.30-16.30 uur, steeds op woensdag

Kosten: f 300,- inclusief materiaal, boek, brochures en lunches.

NEDERLANDS EN FRIES, HOE COMBI-NEER JE DAT? Een cursus van 4 middagen voor docenten Nederlands en Fries die willen zorgen voor een goede afstemming van het onderwijs in beide talen.

Op veel scholen in Friesland moeten de les-

sen Fries en Nederlands gegeven worden in de tijd die op andere scholen uitsluitend bestemd is voor het vak Nederlands.

Dat kan voor u als docent in (een van) beide vakken vragen opleveren als:

- Hoe kun je over en weer gebruik maken van wat er in die vakken geleerd wordt?
- Hoe voorkom je dat in beide vakken dingen onnodig dubbel gedaan worden?
- Hoe ga je om met didactische aspecten?
- Op welke manieren kun je rekening houden met verschillen tussen leerlingen?
- Wat betekent dat voor het gebruik van de methoden?
- Welke afspraken moeten er tussen docenten en secties Nederlands en Fries worden gemaakt?

Kortom, het vinden van een manier om de beschikbare tijd zo effectief mogelijk te besteden.

Tussen de bijeenkomsten voert u huiswerk-opdrachten uit. De ervaringen worden besproken op de volgende middagen.

1 februari, 1 maart, 22 maart en 26 april 1995
in Leeuwarden.

Tijd: 13.30-17.00 uur

Kosten: f200,- inclusief materiaal.

Met vragen over dit nascholingsaanbod of vragen over vakinhouden, publikaties, leeren hulpmiddelen, inhoud en kosten van maatwerk op uw eigen school of groep van scholen, cursussen, conferenties en algemene vragen over de basisvorming kunt u terecht bij het Informatiepunt Nederlands:

Algemeen Pedagogisch Studiecentrum, Postbus 85475, 3508 AL Utrecht.

Bezoekadres: Zwarte Woud 2, 3524 SJ Utrecht.
030: 85 67 12, fax: 030:89 01 82

ADRESSEN AUTEURS

Lodewijk de Groot
Roggekamp 19
1112 HW Diemen

Martine Jetten
Goeman Borgesiusstraat 213
6535 WK Nijmegen

Inge Piena
Hondsrug 911
3524 BZ Utrecht

Lia Voerman
Pedagogisch Technische Hogeschool
Afdeling (I) VBO
Kaap Hoorndreef 40
3563 AV Utrecht

Annemiek de Vries
Peellandstraat 38
5211 VP 's Hertogenbosch